

Ako smo do sada govorili o vezi između Večere i Križa, uvijek smo zapravo govorili i o Uskrsnuću. Večera, Križ i Uskrsnuće čine jedno nedjeljivo vazmeno otajstvo. Stoga nakon Večere Gospodnje i nakon Velikog petka nema otpusta „idite u miru“, nego se razide u tišini. Svetkovina još traje sve do Uskrsnuća Gospodnjeg. Teologija Križa je Uskrsnuće, jer je Uskrsnuće božanski odgovor i božansko tumačenje Križa. Teologija Križa je vazmena teologija, teologija pobjedne radosti također i u dolini suza.

Treći dan uskrsnuo

Dok je Gospodin bio u grobu, Bog nam je uputio propovijed bez riječi. Ova božanska šutnja bila je najgora šutnja ikada u povijesti. No iz ove šutnje proizići će nova Riječ koja će učiniti sve novo. „Tada Onaj što sjedi na prijestolju reče: „Evo, sve **činim** novo!“ I doda: „Napiši: Ove su riječi vjerne i istinite“ (Otk 21, 15). Kada govorimo o smrti i Uskrsnuću Kristovu, onda uvijek trebamo biti svjesni konteksta. Nije to uskrsnuće koje se dogodilo čudesno i iz vedra neba bez najave. Sv. Pavao nam spominje dva bitna stupa koja poslije ulaze u Vjerovanje. Jedan je „prema Pismima“, a drugi je „za naše grijeh“.

Riječi „prema Pismima“ ucjepljuje događaj u odnos s poviješću starozavjetnoga saveza Boga s njegovim narodom. Ova smrt nije nepovezan slučaj, nego pripada tkanju ove Božje povijesti. Od nje prima svoju logiku. To je događaj u kojemu se ispunjavaju riječi Pisma, to je događaj koji u sebi nosi smisao, za razliku od svih predhodnih smrti koje smo gledali u smislu završetka i boli. Božja Riječ koja se navijestila u starome zavjetu došla je među ljude i umrla je „za naše grijeh“ gdje smo kod drugog stupa. Isusova smrt je uklonjena sa crte smrti koja je bila obilježena kao prokletstvo koje proizlazi iz stabla spoznaje dobra i zla. Ova smrt je drugačija. Isus se ne vraća u zemlju odakle je uzet. Prema židovskome tumačenju, raspadanje tijela počinje nakon trećeg dana, te „po Pismima“ navješta svoju smrt i uskrsnuće. „Nečeš ostaviti moj život u grobu, niti ćeš dopustiti da svetac tvoj vidi raspadanje“ (Ps 16,10). Riječ Pisma se ispunja u Isusu, jer On uskrsava treći dan, prije nego započne raspadanje. Sve što se događa, događa se u kontekstu Pisma. Isusova smrt odvodi u grob, ali ne u raspadanje. On je smrti smrt. Tako nam uskrsna objava daje pravo da pjevamo „Aleluja“ u svijetu kojemu prijete oblak smrti.

MUČENIŠTVO KAO BIT DUHOVNOG ŽIVOTA PREMA IGNACIJU ANTIOHIJSKOME I POLIKARPU IZ SMIRNE

17. listopada Crkva časti svetog Ignacija Antiohijskog, apostolskog oca i biskupa, učenika svetog Ivana Evanđeliste, starokršćanskog pisca, poznatog pod imenom „Bogonosac“, mučenika koji je zbog svoje vjere ubijen tako što je u rimskom Koloseumu bačen zvjerima.

Prema pisanjima nekih crkvenih otaca, apostol Petar bio je prvi biskup Antiohije, a Ignacije je bio treći, tj. bio je biskupom Antiohije od 70. do 107. godine. Smatra se da je Ignacije jedan od apostolskih otaca budući da je živio za vrijeme prvih desetljeća postojanja Crkve i bio je u izravnom dodiru s apostolima Petrom i Ivanom. Pri rođenju bio je nazvan Ignacije, no na krštenju je dobio ime Teofor. Umro je kao mučenik tijekom progona kršćana koji je započeo rimski car Trajan. Usred toga velikog iskušenja mnogi su kršćani, uključujući i Ignacija, postali mučenici i umrli raskomadani od zvijeri u rimskim amfiteatrima ili razapeti, spaljeni na lomači, itd. Ignacije je bio doveden čak iz Sirije u Rim kako bi bio mučen. O tome putovanju u Rim, Ignacije je zapisao: „Od Sirije sve do Rima borim se sa zvijerima, na kopnu i moru, noću i danju, vezan uz deset leoparda, tj. uz odred vojnika. Na primljeno dobročinstvo oni bivaju gori. No njihovim zlostavljanjem postajem uvježbaniji, ali time nisam opravdan“. U Seleuciji je Ignacije, okružen vojnicima, bio ukrčan na brod koji

fra Milan Sladoja

je putovao do Cilicije ili Pamfilije. Odatle su pješice otputovali u Smirnu, prolazeći kroz Filadelfiju, ostavljajući iza sebe Efez, Trali i Magneziju. Tijekom zaustavljanja u Smirni, Ignacija je primio biskup Polikarp iz Smirne kao i drugi kršćani iz tog područja. Upravo je tamo napisao četiri od sedam svojih poslanica: poslanicu Efežanima, Magnežanima, Tralijanima i Rimljanima. Sljedeće je zaustavljanje bilo u Troadi gdje je napisao još dvije poslanice: kršćanima u Filadelfiji i Smirni, te pismo Polikarpu.

Čitajući Ignacijeve poslanice može se iščitati jedno stanje duhovne dubine i poniznosti gdje je sve prepustio Bogu u nadi da će svojom molitvom ispuniti sudbinu koja mu je od Boga dana i podnijeti mučeničku smrt. U poslanici Rimljanima poziva rimske kršćane da ga ne izbave od mučeništva. „Svim Crkvama pišem i svima poručujem da rado umirem za Boga, ako me vi ne spriječite. Preklinjem vas, ne iskazujte mi neprikladnu naklonost. Pustite me da budem hrana zvijerima po kojima mogu stići Bogu. Božje sam žito i zubi me zvijeri melju da postanem čisti kruh Kristov“ Iz ovog navedenog citata iz poslanice Rimljanima jasno vidimo kako

Ignacije prihvaća svoje mučeništvo, te na kraju cijeli njegov duhovni život izvire iz tih "okova" kako veli Ignacije preko svojih poslanica. Nepojmljivo je da netko hrabro korača u smrt, da gleda nekim drugim očima nego li ljudi oko njega. Ovaj mučenik je pravi primjer istinskog kršćanina koji teži k jedinstvu s Isusom Kristom koju jedino može postići ukoliko se suobličići s njim u patnji.

Kroz mnoštvo citata možemo isčitati Ignacijevu oduševljenju Kristom, prihvaćanjem svoje sudbine i mučeničke smrti koja mu slijedi: "...sada sam i ja smirenijega duha u Božjoj sigurnosti, samo da mučeničkom smrću postignem Boga...".

Iz više je razloga vrlo logično, uz Ignacija Antiohijskoga, govoriti o Polikarpu iz Smirne, iako je Polikarp okončao svoj život mučeničkom smrću 50 godina nakon Ignacija. No mnogo je dodirnih točaka

između njih. Oba su bila biskupa, iako su djelovali u različitim pokrajinama, premda je Ignacije postao biskupom kada se Polikarp tek rodio. Obojica su bili i mučenici koji se nisu strašili prolići svoju krv za Krista, kao što je i on prolio za spas ljudskog roda.

Zapis o Polikarpovu mučeništvu je jedan od najboljih zapisa koji opisuju takvo nešto. Kroz taj zapis vidi se Polikarpova predanost Kristu i prihvaćanje sudbine koja mu je došla od Gospodina. Kad mu je izrečena kazna Polikarp je zamolio da se pomoli prije pogubljenja, taj dio najbolje prikazuje njegovu duhovnost: "Zato ga na prikovaše nego samo svezaše. On pak na leđima svezanih ruku kao ovan iz velika stada određen za prinos, žrtvu ugodnu, Bogu pripremljenu, pogledavši u nebo, reče..." tada je izustio svoju molitvu gdje je zahvalio na svemu te izustivši molitvu podnio mučeničku smrt.

Intervju